

Rösen

Från tiden cirka 1200 f.Kr.-700 f.Kr. byggde människorna en mängd rösen längs dåtida kusten. Rösen är gravar som skapats genom att flytta mängder av sten till en och samma plats.

De ligger nära dåtidens strandlinje men även på dåtida öar och uddar. De ligger på platser som är lätta att se från havet. De flesta ligger idag på 30-50 meter över havet. Drygt 500 stycken kända och registrerade rösen finns i längs Västerbottens kust.

Vid kusten finns bara ett fåtal spår efter boplatser, men gravarna i form av rösen visar att människorna måste ha bott någonstans i närheten.

Det är först från den tiden vi har kunskap om hur man begravde sina döda i vårt område. Innan dess vet vi inte hur det gjordes.

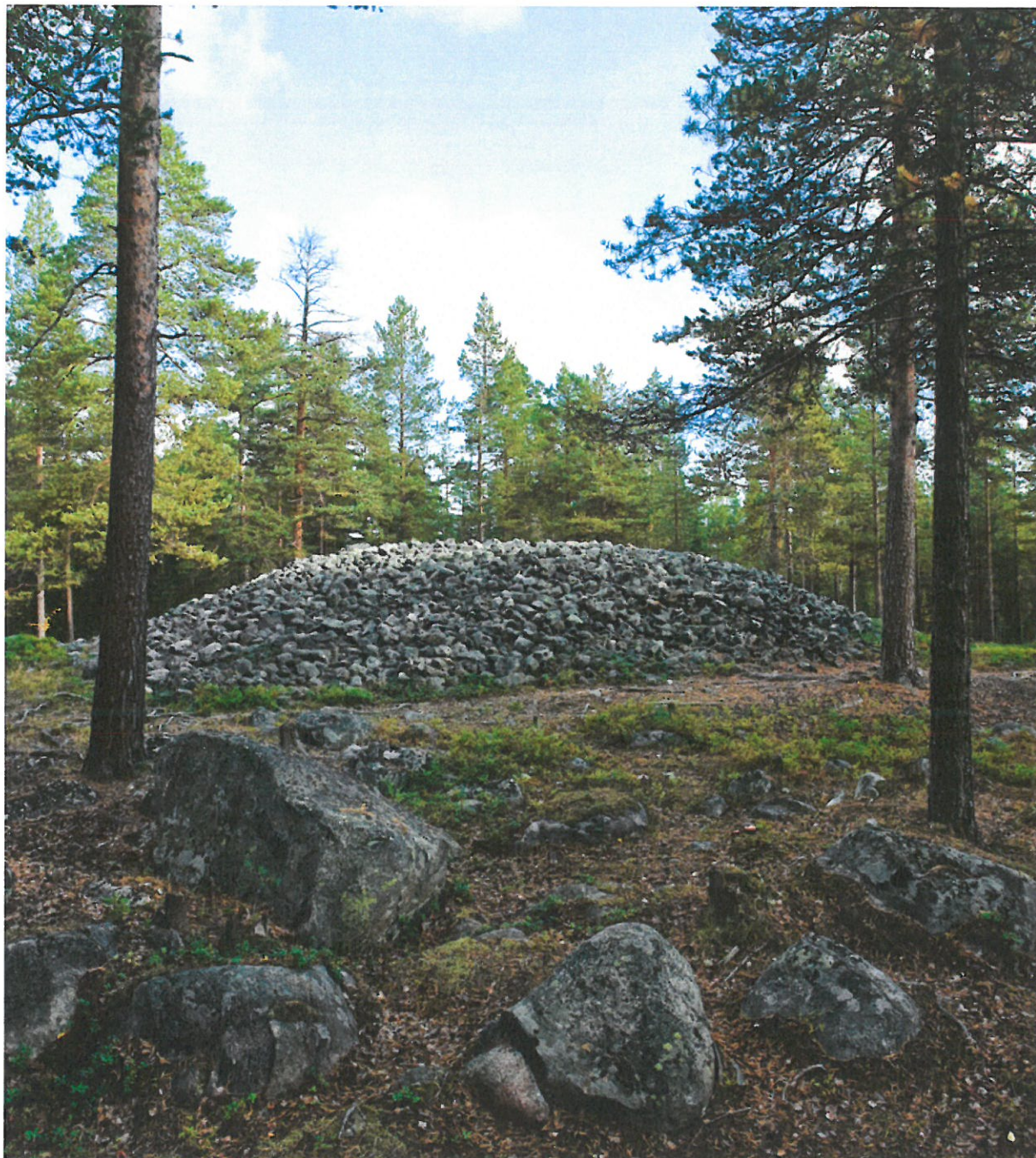
De flesta rösen är runda och har en diameter mellan 10-20 meter, men det finns både större och mindre rösen.

De äldre rösen har en stenkista långt in i mitten och i den har den döda människan gravlagts. De yngre rösen har mycket mindre stenkistor eller inga alls. Då har den döda bränts först innan den begravdes i röset.

Vid underökningar av rösen hittar man sällan fynd av föremål. Det beror dels på att rösen varit lätta att plundra i alla tider, men också för att de ligger så utsatta för väder och vind. Organiskt material exempelvis obrända ben, kläder med mera bryts ned fort och finns inte kvar idag.

Sättet att begrava sina döda i rösen verkar ha påverkats genom kontakter med södra Skandinavien under äldre bronsålder. När sättet att begrava sina döda senare förändrades söder ut fortsätter man med rösen längs Norrlandskusten.

De som bodde längre in i landet verkar inte ha påverkats på samma sätt söder ifrån eller tagit intryck av kustbornas sätt att begrava sina döda. Det finns inga gravrösen i inlandet.

Röse, Yttre Ursviken.